

YouTube

URL: <http://www.youtube.com>

Bc. Michal Pácl, 3. semestr (N-AP), 12. prosince 2006

Popis projektu

Projekt YouTube lze velice jednoduše a stručně popsat jako veřejné úložiště digitálních videozáznamů. Úložiště, jež díky sadě příslušných nástrojů umožňuje pohodlné prohlížení, vyhledávání, třídění a případně sdílení našich souborů. S dodáním jedné podstatné skutečnosti – vše je zcela zdarma.

Stručný popis funkcí systému

Nezbytným základním krokem, chceme-li využívat služeb YouTube i pro nahrání vlastních videosouborů, je naprosto běžná registrace. Při jejím provádění si vybereme mimo jiné i naše uživatelské jméno. To je pak zobrazováno u souborů, které jsme do systému vložili my. Pokud nám postačí pouhé prohlížení a vyhledávání videa, není registrace potřeba. Osobně ji však velice doporučuji, neboť umožňuje i spoustu dalších funkcí jako jsou chat, hodnocení nahrávek, statistiky, historie našich spuštěných videosouborů (včetně možnosti tvorby playlistů) či také soukromá pošta mezi uživateli. Zajímavá je pak také možnost integrace nahrávek na webové stránky pomocí pevného vsazení videa nebo užitím APIs¹.

Obecně YouTube přišel s třemi základními inovacemi:

- Poskytl uživatelům velice snadný způsob jak vystavit svá videa na Internetu a přispívat tak do archivu.
- Vytvořil centrum videoklipů s možností pohodlného procházení a prohledávání.
- Nabídl Internetu způsob přímých odkazů na videa, televizním klipům zase možnost existovat na Internetu.

Videa proto díky YouTube může sledovat opravdu každý, a to jak přímo na domácím serveru, tak na i různých stránkách mimo něj. Uživatelům je například umožněno sledovat bezprostřední reakce na současné události, vyhledávat videa týkající se jejich zájmů a koníčků a také objevovat pro ně nové, neobvyklé či někdy až bizarní věci. S trochou nadsázky lze říci, že čím víc zvláštních okamžiků uživatelé ztvární pomocí videonahrávek, tím více YouTube podporuje to, aby se právě oni stali „tvůrci vysílání zítřka“.

Samotné vkládání videosouborů do systému probíhá ve dvou jednoduchých krocích. V prvním z nich vyplníme formulář, jehož součástí jsou tyto položky: Název

¹ application programming interface

souboru, jeho popis, tagy (klíčová slova) pro rychlejší vyhledávání, kategorie do níž video patří a také jazyk, kterým jsme formulář vyplnili. Ve druhém kroku pak následuje zadání cesty k nahrávanému souboru v našem počítači a dále volba, zda chceme toto své video sdílet pro všechny uživatele, či zda jej nabídneme pouze námi zvoleným osobám. Rovněž zde existuje možnost využití tzv. kontaktních listů, jež známe například z programu ICQ – skupiny „friends“ a „family“. Po upozornění: „Do not upload any TV shows, music videos, music concerts, or commercials without permission unless they consist entirely of content you created yourself.“, pak již nezbyvá než kliknout na tlačítko „Upload Video“. Tím je naše práce skončena.

Z technického hlediska YouTube umožňuje běžným uživatelům nahrání videozáznamů o velikosti až 100MB a délky deseti minut, celkový počet a velikost našich souborů dosud omezena není. Podporované formáty jsou *.MPG, *.AVI a *.MOV. Zde však narážíme na pravděpodobně největší dva nedostatky systému YouTube, jde-li o uživatelské hledisko. Prvním z nich je kvalita videa. Pokud totiž nahrajeme soubor vyšší kvality a rozlišení, je automaticky redukován na rozlišení 320x240. Druhou nevýhodou, jež s první přímo souvisí, je nemožnost stažení videa do vlastního počítače. Oba tyto problémy jsou ale poměrně snadno řešitelné. Je možno využít programy, které dokáží videosekvenci z okna prohlížeče oddělit a následně uložit na náš pevný disk. Většinou je zde však ještě potřeba konverze do běžných formátů a především zůstává zachováno výše uvedené nepříliš vyhovující rozlišení, což je u původně kvalitnějších videí jistě škoda. Proto spíše osobně doporučuji, v případě velkého zájmu o některý z vystavených záznamů, kontaktovat soukromou poštou přímo „vystavovatele“ a pokusit se domluvit na nějaké jiné formě předání.

Nahrávek je na serveru YouTube nyní už více jak 3 miliony, od několikaveršiových záběrů pořízených mobilním telefonem až po hodinové dokumenty. Pro přehrávání všech videosouborů je potřeba Macromedia Flash Player 7.0+ plug-in, prohlížeč Firefox 1.1+, Internet Explorer 5.0+ nebo Safari 1.0+ a pro pohodlí minimální rychlost připojení 500kbps.

Vzhledem k tak obrovskému množství videonahrávek, jež nám YouTube nabízí, musíme zmínit také jedno jeho zákonité nebezpečí. Tím je čas. Z vlastní zkušenosti vím, kolik času se dá na tomto serveru bez vědomí o reálném čase strávit. Často i několik hodin. Zvláště, když se automaticky zobrazují příbuzná videa s tím, které je aktuálně přehráváno. Na druhou stranu je tato skutečnost spíše pozitivní, neboť když nás zajímá něco konkrétního, nemusíme to nikterak dlouho hledat.

Historie projektu a aktuální stav

Jelikož jsme již poměrně dlouho zvyklí na dostupnost snadného publikování ve formě tzv. blogů a také na řadu serverů nabízejících úložiště pro digitální fotografie, musely na řadu zcela logicky přijít i servery umožňující ukládání, sdílení a snadné šíření videonahrávek. Úložišť, které zmíněné služby nabízí, je celá řada. Jmenovat tak lze například populární Google Video, Metacafe, GoFish, YouAre, MySpace a samozřejmě také YouTube, jež je tématem této eseje. Ačkoliv to tak při pohledu na množství videí na tomto serveru nevypadá, a překvapilo to i mě osobně, historie projektu YouTube je poměrně krátká.

I přes známý fakt, že YouTube je největším poskytovatelem video obsahu na celém Internetu, je z výše jmenovaných projektů projektem nejmladším. Založen byl teprve v únoru roku 2005, ovšem i během této poměrně krátké historie se již v podstatě stal jakýmsi fenoménem. Tedy alespoň soudě dle počtu jeho uživatelů – udává se, že měsíčně server v těchto dnech navštíví asi 20 milionů lidí. Každý den je pak promítnuto řádově 70 miliónů videonahrávek a přes 60000 nových přibývá, což jsou čísla opravdu úctyhodná.

Zajímavostí jistě je i to, že společnost samotná má v současné době jen necelých 70 zaměstnanců a snad také fakt, že ji ve svých myslích vytvořili a následně realizovali tři zaměstnanci firmy PayPal, což je platební systém světoznámé americké aukční síně eBay. Na počátku to sice byla typická garážová společnost, její popularita však rostla obrovským tempem již tehdy. Na dnešní výsluní pomohli YouTube v největší míře samotní uživatelé Internetu (pochopitelně též jeho stále nekončící rozmach) a rovněž on-line reklama. Nedílnou částí prvně jmenované příčiny úspěchu pak byl také velice intenzivní tzv. virální marketing. Tento pojem lze zjednodušeně vysvětlit jako nějaký samovolně vyvolaný proces, kdy sami uživatelé ve velké míře propagují konkrétní produkt. Přeloženo do jazyka YouTube: Začalo se na Internetu o tomto projektu opravdu hodně mluvit a ještě více využívat přímé odkazy na konkrétní uložená videa. Dnes tak nacházíme na Webu a v různých zprávách od našich přátel odkazy „YouTubovského“ tvaru téměř pravidelně.

Do hry vstupuje Google

V pátek 6. října letošního roku se v důvěryhodném deníku San Francisco Chronicle² vyskytla zpráva, že probíhají jednání o prodeji společnosti YouTube, Inc., která provozuje na Internetu velice známou stejnojmennou službu určenou pro sdílení videa. Co víc – kupcem se nemá stát nikdo jiný než Google.

Téměř vzápětí se formou dalších článků a také v různých diskusních fórech, včetně České republiky, začalo poměrně rozsáhle debatovat, zda je tento krok ze strany Googlu správný či nikoli. Problém se řešil hned z několika úhlů pohledu. Jmenovat lze například možné porušování autorských práv ze strany YouTube, dále pak hledisko obchodní a také i samotné uživatelské záležitosti. Sloučily by se servery? Nepřišli bychom nějakým způsobem o svá oblíbená videa? Ze závěrů diskuzí se dalo zcela jasně vydedukovat, že jak řadoví uživatelé, tak lidé v odvětví hlouběji zasvěceni si tuto velikou obchodní transakci vesměs nepřejí a Googlu ji nedoporučují.

Podobně jako byla veřejnost touto zprávou zaskočena, ještě větším překvapením pro ni byla rychlost, jakou se celá záležitost vyřešila. Hned o čtyři dny později, tedy v úterý 10. října totiž média zveřejňují informaci, že Google se dohodl na koupi YouTube – za 1,65 miliardy amerických dolarů. Obchod byl tedy uzavřen během necelého jednoho týdne a mnoho analytiků si pravděpodobně doteď myslí, že se management Googlu musel zbláznit, když koupil tak malou firmu s ani ne stovkou zaměstnanců, založenou pouze před 19 měsíci, navíc v přepočtu za 36,89 miliard českých korun. Samotná finanční transakce je plánována formou akciového převodu,

² <http://sfgate.com/cgi-bin/article.cgi?f=/c/a/2006/10/06/BUGF9LKC584.DTL>

z čehož plyne, že Google nebude nucen sahat nějak hluboko do svých finančních rezerv. I přesto ovšem tento vyhledávací gigant podnikl, alespoň z hlediska kapitálu, největší obchod ve své již osmileté historii.

Otázkou tak zůstává co k tomu Google doopravdy vedlo. Domnívám se, že rozhodně velice podstatným aspektem byla otázka prestiže. Podle výsledků měření internetové analytické společnosti Hitwise³ navštěvovalo na konci září 2006 server YouTube téměř 47 procent všech uživatelů směřujících na některé ze stránek nabízejících sdílení souborů s videem. Druhý byl MySpace s 22 procenty, třetí místo pak 11 procenty obsadilo Google Video. Jinými slovy lze říci i to, že na YouTube dnes stráví uživatelé v průměru více jak 18 minut, zatímco na videoarchivu Googlu to je pouze necelá polovina. YouTube je proto z hlediska návštěvnosti zcela bez konkurence. Podle většiny analytiků je však i přes tento veledůležitý fakt částka 1,65 miliardy dolarů, ačkoli tedy nebude vyplacena hotově, opravdu neúměrně vysoká. Dle oficiální tiskové zprávy, jež byla součástí celé transakce, by si navíc YouTube měl uchovat svou nezávislost. V plánu je přechod všech zaměstnanců pod Google, ovšem sídlo YouTube se měnit nemá a systém bude dál vyvíjen nezávisle na Google Video.

Google však samozřejmě plánuje využít především reklamního potenciálu YouTube. Dodejme totiž, že ačkoliv management YouTube nikdy nedokázal vygenerovat zisk a doposud pouze zvažoval některé možnosti obchodních modelů, podle statistik Online Publisher Association⁴ 69 procent americké populace pravidelně navštěvuje stránky s videonahrávkami, 24 procent z nich alespoň jednou týdně a 5 procent Američanů dokonce každý den. Neustále vzrůstající obliba sdíleného videa na sebe poutá inzerenty, kteří vyhledávají weby s co možná největší průměrnou návštěvností a tudíž předpokládající širokou klientskou základnu. To proto představuje zmíněný obrovský potenciál k výraznému navýšení příjmů z reklamy. Způsob, jak toho docílit, bude zcela logicky pouze v režii Googlu, ovšem lze předpokládat, že tato strategie je již dopředu alespoň částečně promyšlena.

Otázka legality

Jediným vážným otazníkem tak pro nového vlastníka YouTube zůstává s největší pravděpodobností jen „klasický“ problém legality obsahu. Při tak velkém množství uživatelů a nahraných souborů je zcela jasné, že je v podstatě nemožné uhlídat celý server a bránit tak nahrávání videí, jež jsou chráněny autorským zákonem.

YouTube se pochopitelně snažil a nadále snaží bránit těmto potížím několika způsoby. Podmínky používání této služby například zakazují nahrávání nelegálního obsahu a společnost tedy velmi intenzivně takovýto obsah odstraňuje. I přesto však počet videosouborů porušujících autorský zákon neustále roste, neboť systém není zcela dokonalý. Pokud totiž držitel autorských práv firmě nějakým způsobem neoznámí, že distribuuje chráněný obsah, zůstává jediným vodítkem jen interní systém hlášení. Ten používají sami uživatelé. Pomocí něj jsou schopni shlédnuté video snadno označit za ilegální, čímž systém upozorní. Bohužel bývá tato metoda poměrně často

³ <http://www.hitwise.com>

⁴ <http://www.online-publishers.org>

zneužívána internetovými vandaly, čímž následně dochází i k rušení legitimních nahrávek uživatelů YouTube.

Jedna z doposud největších kauz, kterým YouTube v tomto směru musel čelit, byla způsobena zveřejněním kompletního jistého hudebního videoklipu, jehož práva vlastní společnost NBC Universal. Více než 5 milionů diváků si stačilo tuto její nahrávku prohlédnout, teprve poté se majitel práv dovolal zákona a donutil YouTube klip stáhnout. Poměrně nedávno pak proběhl další nucený zásah do databáze videosouborů, a to když Japonské sdružení pro práva autorů, skladatelů a vydavatelů⁵, podalo oficiální hromadnou stížnost na řadu nahrávek, jež byly na YouTube volně k dispozici. Výsledkem toho bylo následné stažení téměř 30000 videozáznamů. Sledovaným případem je rovněž žaloba novináře Roberta Tura, který se s YouTube soudí kvůli distribuci velkého množství klipů bez souhlasu jejich autora. Ačkoli tedy tento případ nebyl zatím uzavřen, dá se očekávat, že bude vyřešen podobně jako zmíněná stížnost japonského sdružení.

Velice prozíravým krokem YouTube, nedlouho před uzavřením prodejní smlouvy s Googlem, bylo podepsání několika smluv o volné distribuci obrazového materiálu. Písemné dohody byly uzavřeny například se společností Universal Music Group či s firmou Sony BMG Music. YouTube tak umožní uživatelům sdílet videoklipy chráněné autorským zákonem, výměnou za to se bude s oběma těmito společnostmi dělit o příjmy z reklamy. I přes tyto skutečnosti ovšem převládá mezi analytiky názor, že Google si koupí společnosti YouTube šije sám na sebe bič. Obávají se především, že se na Google naválí další žaloby, jelikož je pro žalující strany (nejen finančně) mnohem „atraktivnější“ terč. Nakolik jsou však jejich odhady pravdivé, a nakolik je oprávněný optimismus managementu Googlu, si budeme muset nějaký čas počkat.

Vzhledem k tak obrovskému množství videonahrávek, jež nám YouTube nabízí, musíme zmínit také jedno jeho zákonité nebezpečí. Tím je čas. Z vlastní zkušenosti vím, kolik času se dá na tomto serveru bez vědomí o reálném čase strávit. Často i několik hodin. Zvláště, když se automaticky zobrazují příbuzná videa s tím, které je aktuálně přehráváno. Na druhou stranu je tato skutečnost spíše pozitivní, neboť když nás zajímá něco konkrétního, nemusíme to nikterak dlouho hledat.

Zhodnocení

YouTube je i přes některá zde zmíněná negativa bezesporu velice pozoruhodným a jedinečným projektem. Už jen proto, že ačkoliv myšlenka a realizace volně dostupné videodatabáze přišla mnohem dříve, podařilo se přesto tvůrcům YouTube díky své skvělé strategii vystoupat během velice krátké chvíle své existence do pozice suverénního lídra. Svou roli samozřejmě sehrálo i pověstné štěstí, ale na druhou stranu – založit si firmu a za necelé dva roky vydělat téměř 37 miliard korun, to je opravdu naprosto jedinečné a fascinující. Další vývoj a budoucnost projektu YouTube je velice těžké dopředu odhadnout. Záleží to totiž na mnoha aspektech, z nichž ne všechny jsou v moci Googlu. Jedním z takových aspektů je logicky i konkurence a její nápady,

⁵ Japanese Society for Rights of Authors, Composers and Publishers

proto si počkejme zda YouTube nepředčí například nejnovější počín v oblasti sdílení videosouborů, kterým je projekt společnosti DivX. Ten podobně jako YouTube nabízí pestré obsahovou náplň, zásadním rozdílem je podstatně vyšší kvalita obrazu a velmi dobrý zvuk, samozřejmě zpětně na úkor rychlosti...

Zdroje

YouTube

<http://www.youtube.com>

Google

<http://www.google.com>

<http://investor.google.com/releases/20061009.html>

Lupa – Server o českém internetu

<http://www.lupa.cz/clanky/google-koupil-youtube/>

<http://www.lupa.cz/clanky/jak-fiktivni-videoblogerka-poblaznila-svet/>

Root.cz

<http://www.root.cz/clanky/youtube-neveselo-kolem-veseleho-video/>

<http://www.root.cz/zpravicky/google-koupil-spolecnost-youtube/>

Unsoughtinput.com

<http://www.unsoughtinput.com/index.php/2006/08/21/why-youtube-works/>

Idnes.cz – článek: Uložte si videa z YouTube, vydolujte pořady z televizních archivů!

http://technet.idnes.cz/ulozte-si-video-z-youtube-vydolujte-porady-z-televiznich-archivu-1ci-/software.asp?c=A061109_144219_software_NYV

Keepvid – nástroj na stahování, konvertování a přehrávání videa (nejen) z YouTube

<http://keepvid.com/>

Servery dalších videoarchivů

<http://video.google.com>

<http://www.metacafe.com>

<http://www.gofish.com>

<http://www.youare.tv>

<http://www.myspace.com>

<http://stage6.divx.com/>